

**Een archeologisch inventariserend
veldonderzoek door middel van
proefsleuven (IVO-P) bij zorgcentrum 'De
Holdert' te Emmen (D)**

concept versie

M.J.M. de Wit

ARC-Rapporten 2013-4

Groningen
2013

Colofon

Een archeologisch inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven (IVO-P) bij zorgcentrum 'De Holdert' te Emmen (D)

ARC-Rapporten 2013-4
ARC-Projectcode 2012/363

Tekst

M.J.M. de Wit

Afbeeldingen

M.J.M. de Wit

Redactie

N. van Malssen

Status

concept versie

Autorisatie — A. Ufkes

Beheer en plaats van documentatie

Archaeological Research & Consultancy

Uitgegeven door

ARC bv

Postbus 41018

9701 CA Groningen

Groningen, 2013

Een recente lijst van de ARC-Rapporten is te vinden op www.arcbv.nl

Projectgegevens

Projectnaam	Uitbreiding woonzorgcentrum 'De Holdert'
Projectcode	2012/363
CIS-code	54.896
Status	Concept (14 januari 2013)
Projectleider	M.J.M. de Wit
Contact	050-3687192/06-55147249, m.de.wit@arcbv.nl
Opdrachtgever	Gemeente Emmen, dhr. N. Lambooij
Contact	06-15036741, a.lambooij@emmen.nl
Bevoegd gezag	Gemeente Emmen, mevr. C. Verschoor
Contact	06-31779405, c.verschoor@emmen.nl

Locatiegegevens

Toponiem	De Holdert
Plaats	Emmen
Gemeente	Emmen
Provincie	Drenthe
Kaartblad	17H
Centrum-coördinaat	256.475/533.670
Oppervlakte	500 m ²

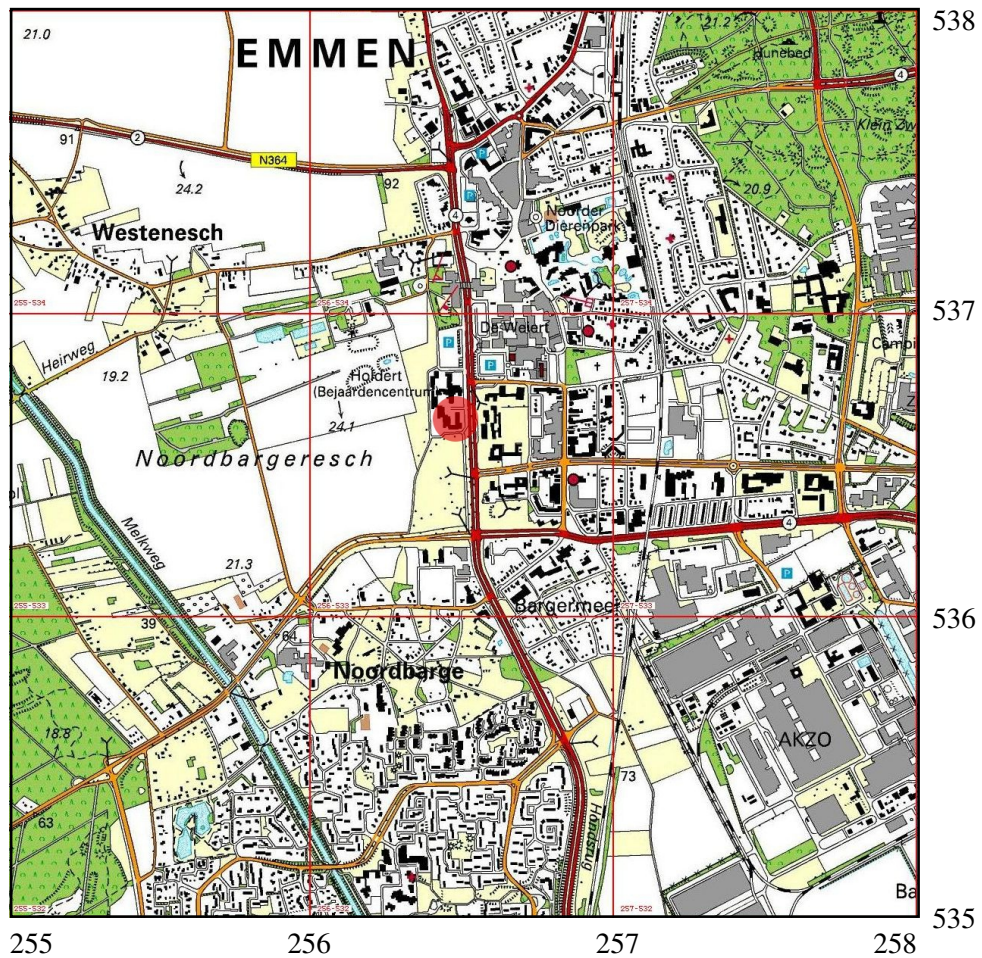
Beschrijving onderzoekslocatie

Geo(morfo)logie	Formatie van Boxtel op Formatie van Drenthe; heuvelrug beïnvloed door landijs (Hondsrug); loopodzolgronden, grondwatertrap VII
Bodem	Esdek dat tot een diepte van maximaal 55 cm recent is verstoord en vermengd met bouwvoor; onder verstoring is nog een intacte eslaag aanwezig.
Historische situatie	Locatie ligt aan de rand van de Noordbargeres en is vanaf het eind van de jaren '80 deels bebouwd. Hiervoor in gebruik als bouwland.
Archeologische verwachting	Neolithicum – Nieuwe Tijd

Afbeelding 1. Topografische kaart van de onderzoekslocatie (binnen rode stip) en omgeving, voorzien van RD-coördinaten. Bron: Topografische Dienst Nederland.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding voor het onderzoek

In opdracht van de gemeente Emmen (dhr. N. Lambooy) heeft Archaeological Research & Consultancy (ARC bv) een inventariserend veldonderzoek door middel proefsleuven (IVO-P) uitgevoerd op het terrein van zorgcentrum 'De Holdert' te Emmen. De aanleiding voor dit onderzoek is de uitbreiding van het zorgcentrum en de daarmee gepaard gaande nieuwbouw. Het onderzoek is uitgevoerd op maandag 17 december 2012. De projectleiding was in handen van mw. drs. M.J.M. de Wit. De veldtechniek werd verzorgd door M. Bannink MA. Het onderzoek is uitgevoerd conform het Programma van Eisen (PvE) en de eisen die gesteld worden in de Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie (KNA versie 3.2).¹

1.2 Ligging en beschrijving van het onderzoeksgebied

De onderzoekslocatie ligt op het terrein van het woonzorgcentrum 'De Holdert'. Het woonzorgcentrum ligt aan de Hondsrugweg en aan de rand van de Noordbargeres, nabij Dierenpark Emmen (afb. 1). De onderzoekslocatie is momenteel deels bebouwd en deels in gebruik als parkeerterrein en grasland. Het parkeerterrein is verhard met klinkers. De oppervlakte van de onderzoekslocatie bedraagt ca. 500 m².

1.3 Doel van het onderzoek

Doel van een proefsleuvenonderzoek is het aanvullen en toetsen van de gespecificeerde archeologische verwachting, zoals geformuleerd in het bureau- en booronderzoek (Hebinck 2012). In het Programma van Eisen, dat is opgesteld door drs. N. van Malssen en mw. drs. M.J.M. de Wit van ARC bv zijn daartoe de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

- 1 *In welke mate is het gebied verstoord?*
- 2 *Wat is de geologische/bodemkundige opbouw?*
- 3 *Hoe dik is het esdek? Is het esdek in meerdere fasen aangelegd? Wanneer is het esdek te dateren en indien van toepassing, zijn de fasen te dateren?*
- 4 *Wat is de aard, omvang, conservering, gaafheid (fysieke kwaliteit) en verloop van de archeologische sporen en sporenclusters?*
- 5 *Uit welke periode(n) dateren de sporen?*
- 6 *Wat is de datering van de archeologische vondsten en tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren zij?*
- 7 *Is er een relatie te leggen tussen de archeologische vondsten en sporen?*
- 8 *Wat is de relatie van vondsten en sporen met de eerder aangetroffen vondsten en sporen in de omgeving?*

---

¹De inhoud van de KNA kan worden geraadpleegd op www.sikb.nl.

- 9 *Is er sprake van verschillende bewoningsfasen?*
- 10 *Wat is de relatie tussen de aangetroffen sporen/structuren en het omringende landschap?*
- 11 *Welke vindplaatstypen zijn er aangetroffen?*
- 12 *Welke processen hebben bijgedragen aan de genese van het huidige landschap en kunnen die in de tijd geplaatst worden op grond van relatieve dateringen (vondsten, stratigrafie) en absolute dateringen?*
- 13 *Zijn de aangetroffen vindplaatsen behoudenswaardig?*
- 14 *Indien het onderzoek geen archeologische resten of categoriaal beperkte archeologische fenomenen (bijvoorbeeld alleen losse vondsten) oplevert, welke verklaring is hiervoor dan te geven? Is (bijvoorbeeld) sprake van: aantoonbare afwezigheid van bewoning en/of actief landgebruik, verstoring van antropogene aard, beperking van de archeologische waarnemingsmogelijkheden door bodemprocessen, beperking van de archeologische waarnemingsmogelijkheden door werk- of weersomstandigheden?*
- 15 *Welke postdepositionele processen hebben zich afgespeeld en wat is het effect daarvan?*

1.4 Onderzoeksgeschiedenis

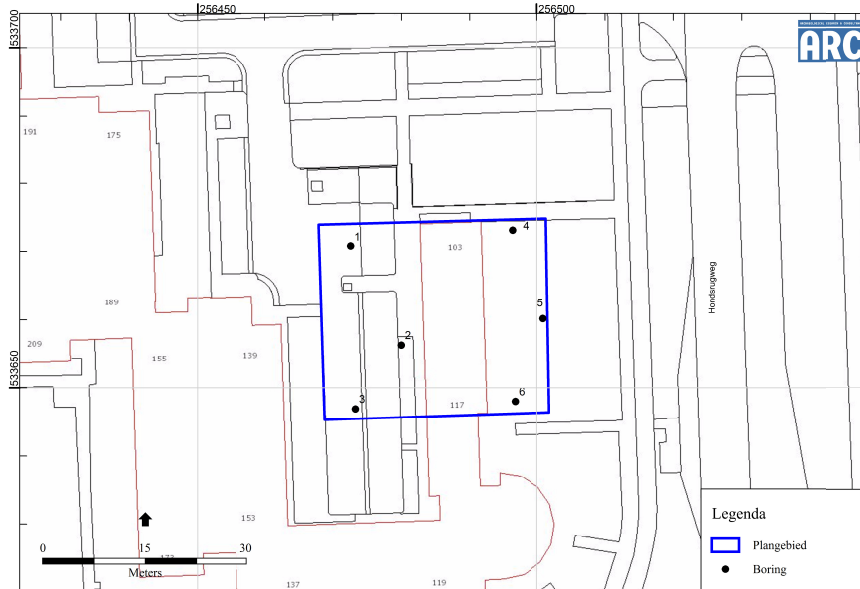
In november 2012 is een bureau-onderzoek en inventariserend veldonderzoek door middel van boringen uitgevoerd (Hebinck 2012; afb.2). Uit het booronderzoek bleek dat het bodemprofiel binnen de onderzoekslocatie grotendeels intact is en dat een dun esdek aanwezig is dat tot een diepte van maximaal 55 cm –mv recent is vergraven. Onder de geroerde bovenlaag bevond zich echter nog een (restant van een) moderpodzol-B-horizont met daaronder de C-horizont, die bestond uit keizand met daaronder keileem. De conclusie van het onderzoek was dat door de aanwezigheid van een B-horizont de kans aanwezig is dat zich binnen de onderzoekslocatie archeologische resten en/of sporen kunnen bevinden.

Op de Noordbargeres zijn in het kader van de nieuwbouw van Dierenpark Emmen de afgelopen jaren diverse archeologische onderzoeken uitgevoerd (Ufkes & Schoneveld 1998, De Wit 1999, De Wit 2002, De Wit 2009).² Uit deze onderzoeken is gebleken dat het gebied in de periode Neolithicum – Nieuwe Tijd intensief werd gebruikt. Uit de periode Neolithicum – Vroege Middeleeuwen zijn graven en talloze nederzettingen aangetroffen. Uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd dateren sporen die met het gebruik van het gebied als landbouwterrein te maken hebben.

1.5 Werkwijze

Aan de oostkant van het plangebied, op het grasveldje in de tuin aan de straatkant van het zorgcentrum, is parallel aan de Hondsrugweg één proefsleuf aangelegd van ca. 20×3 m (afb. 3). De proefsleuf ligt tussen boorpunten 4 en 6 in (afb. 2) en

²Zeer recentelijk werd de opgraving van een terrein van 6,5 ha op de es afgesloten.

Afbeelding 2. Het plangebied met de boorpunten. Uit: Hebinck 2012, afb. 10.

is door een midi-graafmachine met glatte bak laagsgewijs verdiept tot op het niveau waar de sporen en/of structuren zich duidelijk aftekenden. Dit niveau bevindt zich onder de bouwvoor en het esdek, in de top van het dekzand, de C-horizont. In de top van de C-horizont is een leesbaar vlak aangelegd op een hoogte van ca. 25 m +NAP.

Het vlak is digitaal ingemeten met een Robotic Total Station (RTS) en gefotografeerd. Grondsporen zijn beschreven en een klein aantal van deze is gecoupeerd om de aard, kwaliteit en resterende diepte van de sporen te achterhalen. De coupes zijn digitaal getekend op een Tablet PC en gefotografeerd.

Er is gebruik gemaakt van de metaaldetector, zowel bij het aanleggen van het vlak als bij het doorzoeken van het stort. Vondsten zijn per grondspoor of, bij afwezigheid van sporen, in vakken van 3×5 m verzameld. Er zijn twee profielopnames gedaan; de profiel(kolomm)en zijn digitaal getekend en gefotografeerd. Na afloop van het veldwerk is de proefsleuf weer dichtgegooid.

10-01-2013

256632 / 533808

Legenda

- TOP10 ((c)TDN)
- bebouwd gebied
  - doorgaande wegen
  - bos
  - bouwland
  - weiland
  - boomgaard/kwekerij
  - heide
  - zand
  - begraafplaats
  - water
  - overig bodemgebruik
- PLAATSNAMEN
- PROVINCIES

256362 / 533588

Abbeelding 3. Ligging van de proefsleuf (rood omrand).

Afbeelding 4. Opname oostprofiel (p1). Onder de bouwvoor vermengd met esdek (donkergrijs met bruine vlekken) bevindt zich een ongeroerde laag esdek (bruin) met daaronder het vaste zand (donkergeel).

2 Resultaten

2.1 Bodemopbouw

De bodemopbouw van het onderzoeksgebied, die in twee profielkolommen in de proefsleuf is gedocumenteerd, verschilt enigszins van de bevindingen van het eerder uitgevoerde booronderzoek (Hebinck 2012). Onder de ca. 50 cm dikke bouwvoor, die vermengd is met de top van het esdek, bevindt zich een ongestoorde laag esdek met een resterende dikte van ongeveer 20–25 cm. Hieronder ligt de C-horizont (afb. 4). De (restant van een) moderpodzol B-horizont, die in de boorstaten van het booronderzoek wordt vermeld, is niet in de profielopnames aangetroffen.

2.2 Sporen en structuren

In de proefsleuf zijn één grote kuil en een aantal paalsporen aangetroffen. Het gros van de paalsporen maakt deel uit van een oostwest georiënteerde huisplattegrond (afb. 8). De overige drie paalsporen, die niet tot de plattegrond behoren, liggen aan de uiterste zuid- en noordkant van de proefsleuf. De resterende diepte van één van deze (s2) is 20 cm (afb. 6; rechts).

Afbeelding 5. De huisplattegrond in het vlak.

Huisplattegrond

De plattegrond is driebeukig en is ca. 5,5 m breed. In de noordwand bevindt zich een iets naar binnen gelegen, 1 m brede ingangspartij. Voor zover zichtbaar (van de plattegrond is maar een klein gedeelte in de proefsleuf aangesneden) is de afstand tussen de binnenstaanders 3 m. Een coupe door een van de paalsporen (s14) laat zien dat de resterende diepte van de paalsporen van het huis ten opzichte van het vlak nog ca. 35 cm betreft (afb. 6; links). Om het huis typologisch te dateren zijn te weinig gegevens voorhanden. Aardewerk uit één van de paalsporen dateert uit de IJzertijd of Romeinse Tijd (zie paragraaf 2.3).

Kuil

De vierkante kuil (s19; 1,8×1,65 m) bevindt zich een aantal meters ten noorden van de plattegrond. In de kuil is een aantal lichtere en donkere vullingen te herkennen (afb. 7). De functie van de kuil is vooralsnog niet duidelijk.

2.3 Vondsten

Er zijn slechts twee scherven aardewerk geborgen. De ene scherf (vnr. 1) is bij de aanleg van het vlak gevonden, de andere (vnr. 2) is afkomstig uit één van de paalkuilen (s14) van de huisplattegrond. Het aardewerk is gemagerd met granietgruis en betreft wandscherven. De scherven zijn niet nader te dateren dan IJzertijd of Romeinse Tijd.³

³Determinatie A. Ufkes (ARC bv).

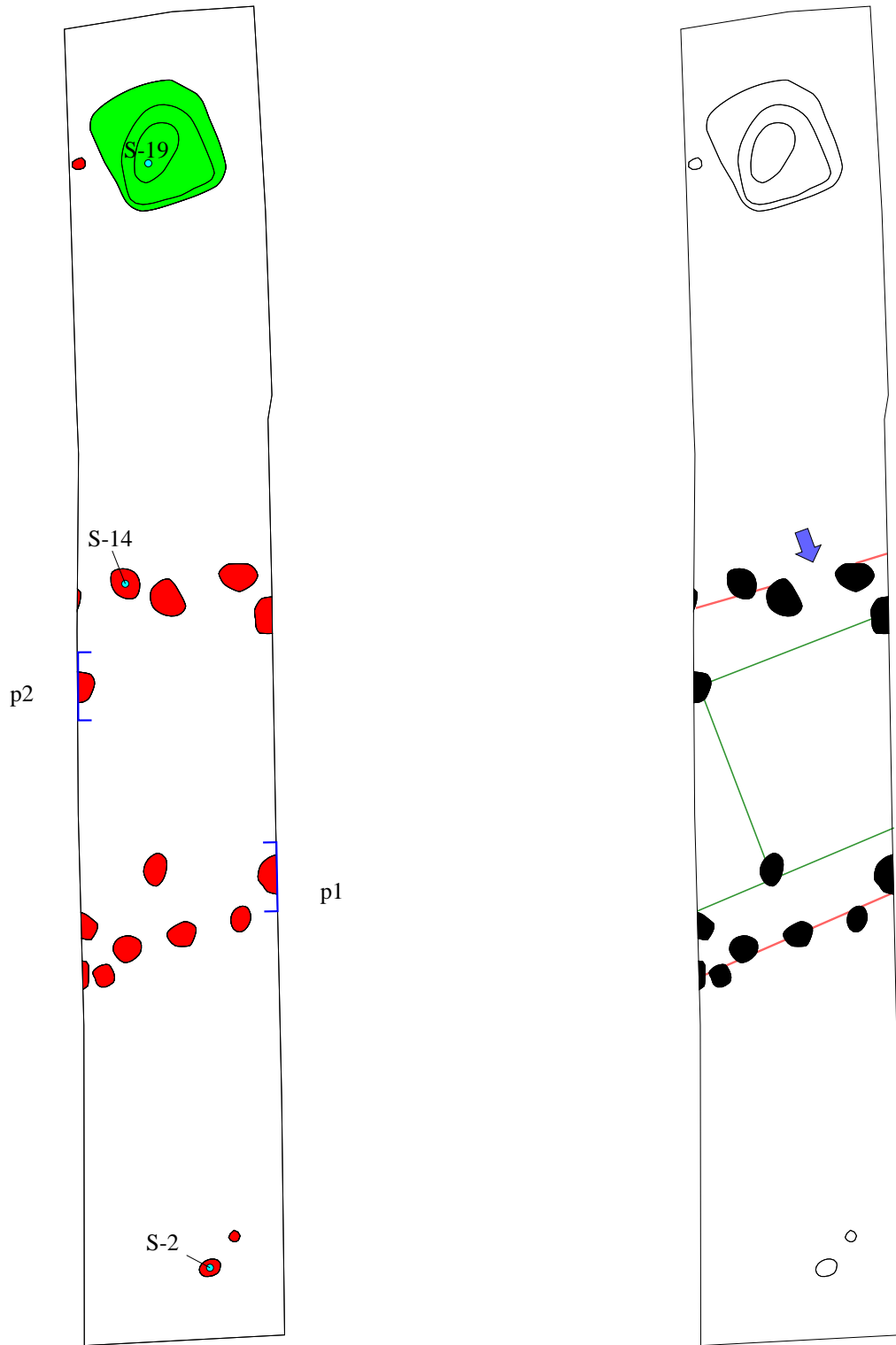

Afbeelding 6. Twee paalsporen (s14 en s2) in doorsnede.

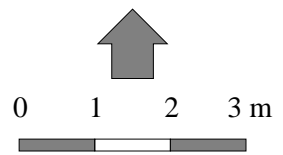
Afbeelding 7. De kuil (s19) in het vlak.

Legenda

 Kuil	 Hulplijn dragend
 Paalgat	 Hulplijn wand
 Profiellijn	 Paal huis
	 Ingang

Afbeelding 8. Overzicht van de aangetroffen sporen en locaties van de profielopnames (links) en van de huisplattegrond (rechts).

3 Conclusies

Aan de hand van de resultaten van het archeologisch IVO-P kunnen de meeste onderzoeksvragen, zoals deze zijn gesteld in het PvE, worden beantwoord:⁴

1 *In welke mate is het gebied verstoord?*

Uit het eerder uitgevoerde booronderzoek en huidige onderzoek blijkt dat een groot deel van de onderzoekslocatie weinig tot geen relevante verstoring kent. De bouwvoor en de top van het esdek zijn wel geroerd, maar hieronder bevindt zich nog een laag intacte es, met daaronder het vaste zand (C-horizont). Tijdens het booronderzoek bleek dat op de locatie van het parkeerterrein onder de klinkerverharding en boven de es een opgebracht pakket geel zand ligt. De gebieden aan weerszijden van de huidige bebouwing lijken derhalve intact te zijn.

2 *Wat is de geologische/bodemkundige opbouw?*

De onderzoekslocatie ligt op de Hondsrug, op een hoogte van 25,3 m +NAP. Er is een esdek aanwezig. Het vaste zand onder het esdek, de C-horizont, bestaat uit zwak tot sterk zandige leem.

3 *Hoe dik is het esdek? Is het esdek in meerdere fasen aangelegd? Wanneer is het esdek te dateren en indien van toepassing, zijn de fasen te dateren?*

Het intacte esdek heeft een resterende dikte van ongeveer 20–25 cm. Er is geen fasering in het esdek aan te brengen, mede vanwege het feit dat de top van de es is geroerd en opgenomen is in de bouwvoor. Ook zijn uit het esdek geen dateerbare vondsten geborgen.

4 *Wat is de aard, omvang, conservering, gaafheid (fysieke kwaliteit) en verloop van de archeologische sporen en sporenclusters?*

De aangetroffen archeologische sporen, die zeer goed herkenbaar waren in het vlak, bestaan uit paalsporen en een kuil. De meeste paalsporen maken deel uit van een oostwest georiënteerde huisplattegrond. De plattegrond is driebeukig en heeft een ingang aan de noordkant. Van de plattegrond is slechts een klein deel aangesneden. De archeologische sporen bevinden zich in de gehele proefsleuf en strekken zich dus verder uit buiten de proefsleuf. De conservering van de sporen is goed; de paalsporen van de plattegrond hebben naar verwachting nog een resterende diepte van ca. 35 cm en ook de overige paalsporen in de proefsleuf hebben nog een aanzienlijke resterende diepte.

5 *Uit welke periode(n) dateren de sporen?*

De sporen dateren uit de IJzertijd of Romeinse Tijd en kunnen slechts worden gedateerd aan de hand van de – zeer weinige – aardewerkvondsten die zijn gedaan.

---

⁴De vragen die niet kunnen worden beantwoord, zijn weggelaten.

6 *Wat is de datering van de archeologische vondsten en tot welke vondsttypen of vondstcategorieën behoren zij?*

Zie vraag 4.

7 *Is er een relatie te leggen tussen de archeologische vondsten en sporen?*

Uit één van de paalsporen van de huisplattegrond is een scherf aardewerk geborgen. Het andere aardewerkfragment is afkomstig van het vlak.

8 *Wat is de relatie van vondsten en sporen met de eerder aangetroffen vondsten en sporen in de omgeving?*

De sporen en vondsten sluiten aan bij de eerder in de (nabije) omgeving aangetroffen nederzettingsterreinen. Direct ten zuiden van de onderzoekslocatie, op de plek van de huidige Parkeerplaats Zuid langs de Hondsrugweg, zijn eveneens nederzettingssporen uit de IJzertijd en Romeinse Tijd gevonden. Ten noordwesten van de onderzoekslocatie, op de plek van het Traverseplein en ten zuiden van de skatebaan, ligt een nederzetting uit de Laat-Romeinse Tijd – begin Vroege Middeleeuwen (De Wit 1999).

9 *Is er sprake van verschillende bewoningsfasen?*

De sporen en vondsten uit de proefsleuf geven onvoldoende informatie over een eventuele fasering van de bewoning. Gezien het feit dat er geen elkaar overlappende sporen zijn gevonden, gaat het vooralsnog om één bewoningsfase.

10 *Wat is de relatie tussen de aangetroffen sporen/structuren en het omringende landschap?*

De vindplaats ligt, net als de nabijgelegen vindplaatsen (zie vraag 8), op één van de hogere plekken van dit deel van de Hondsrug.

11 *Welke vindplaatstypen zijn er aangetroffen?*

De aangetroffen vindplaats betreft een nederzettingsterrein.

13 *Zijn de aangetroffen vindplaatsen behoudenswaardig?*

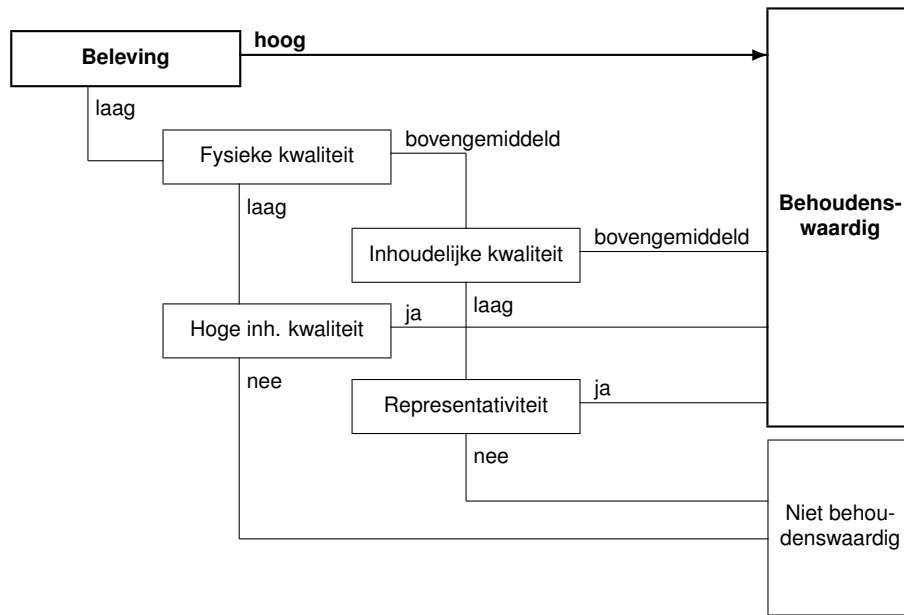
De vindplaats is behoudenswaardig volgens de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, versie 3.2 (zie paragraaf 4).

4 Waardering volgens KNA 3.2

Hieronder wordt de waardering gegeven van de resultaten volgens de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie, versie 3.2. De waardering bestaat uit een scoretabel met uitleg en een beslissingsdiagram. In de scoretabel worden de resultaten van het onderzoek van een gewicht voorzien (mogelijke scores: 1 t/m 3). Een laag getal representeert een lage waarde en een hoog getal een hoge waarde. In het beslissingsdiagram wordt op basis van de scores in de tabel bepaald of het object behoudenswaardig is. De behoudenswaardigheid van de vindplaats is het leidende criterium voor het bepalen van de noodzaak voor vervolgonderzoek. Een korte uitwerking van de criteria waarmee in de scoretabel rekening is te vinden bijlage 2. Voor een volledige beschrijving van de normen en regels volgens welke deze waardering tot stand is gekomen, wordt verwezen naar de website van SIKB (www.sikb.nl), waar de documentatie voor deze waardering is te vinden onder 'Archeologie, KNA 3.2, H3 Inventariserend veldonderzoek, Waarderen (VS07)'.

<i>Beleving</i>	score	opmerkingen
schoonheid	–	
herinneringswaarde	–	
<i>Fysieke kwaliteit</i>		
gaafheid	3	De grondsporen in de C-horizont zijn zeer duidelijk herkenbaar en hebben een nog aanzienlijke resterende diepte (tot 35 cm beneden het vlak).
conservering aardewerk	2	Het aardewerk is matig tot goed geconserveerd.
<i>Inhoudelijke kwaliteit</i>		
zeldzaamheid	2	In de (nabije) omgeving zijn meerdere vergelijkbare nederzettingsterreinen aangetroffen.
informatiewaarde	3	De resultaten van dit onderzoek dragen bij aan de kennis van de bewoningsgeschiedenis van de Noordbargeres.
ensemblewaarde	3	De resultaten van dit onderzoek sluiten naadloos aan bij de resultaten van de eerder gedane archeologische onderzoeken in de (nabije) omgeving.
representativiteit	3	De vindplaats is representatief voor het gebied; het aantal vergelijkbare vindplaatsen op de Noordbargeres is groot.

5 Aanbeveling

Uit het archeologisch IVO-P bij woonzorgcentrum 'De Holdert' is gebleken dat zich hier een behoudenswaardige vindplaats bevindt. Binnen de onderzoekslocatie ligt een nederzettingsterrein uit de IJzertijd of Romeinse Tijd. De gemeente Emmen wordt aanbevolen de vindplaats te behouden. Dit behoud kan ofwel *in situ* (behoud in de bodem) ofwel *ex situ* (archeologisch vervolgonderzoek) plaatsvinden. In geval van behoud *ex situ* kan een archeologisch vervolgonderzoek in de vorm van een kleine opgraving aan weerszijden van de bestaande bebouwing worden uitgevoerd. Alle besluitvorming omtrent eventuele vervolgstappen dienen te worden overlegd met de bevoegde overheid.

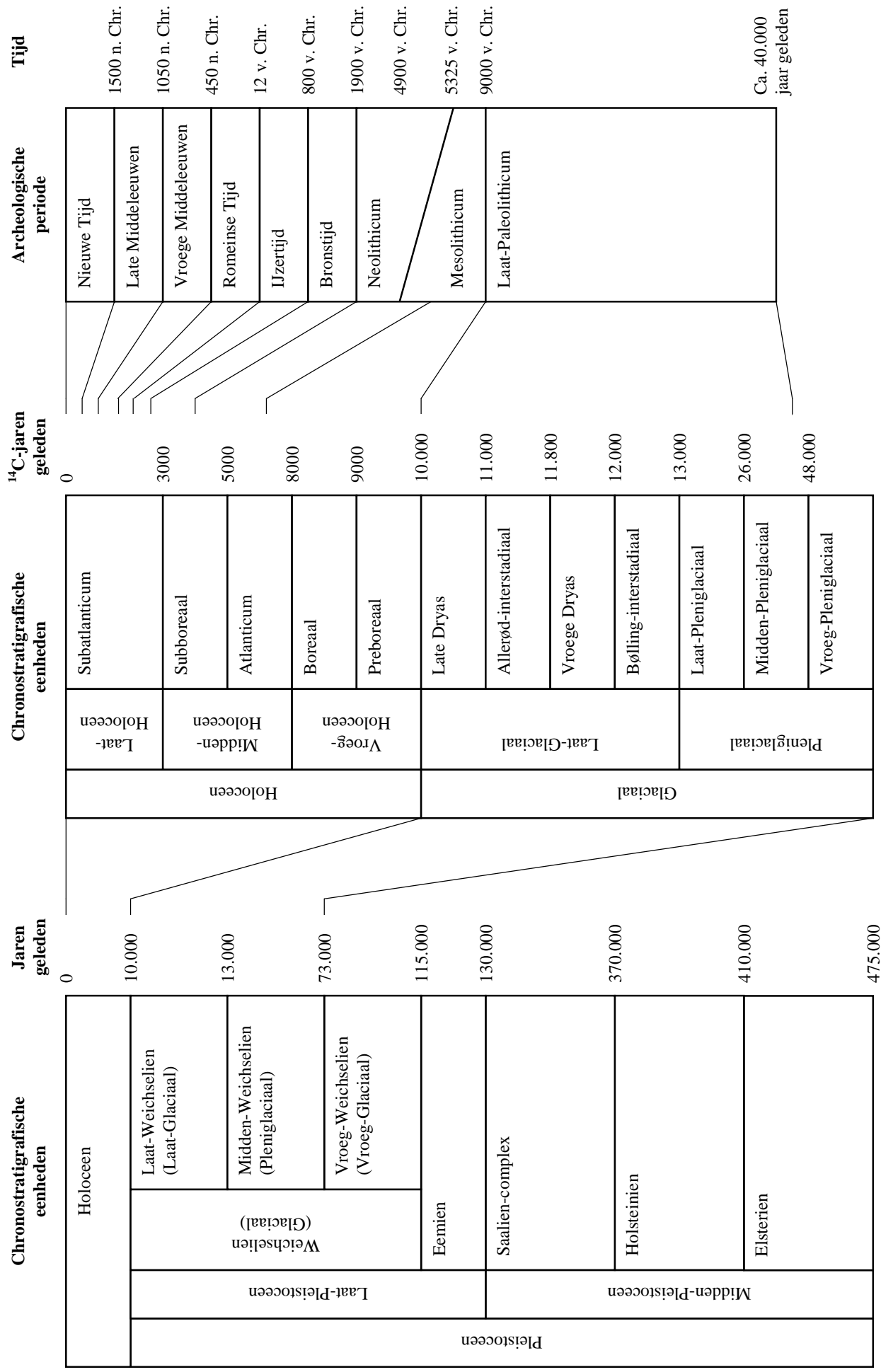
6 Samenvatting

Naar aanleiding van de voorgenomen nieuwbouwplannen op het terrein van woonzorgcentrum 'De Holdert' te Emmen is door ARC bv een inventariserend veldonderzoek door middel proefsleuven (IVO-P) uitgevoerd. Bij dit onderzoek is een behoudenswaardige archeologische vindplaats aangetroffen, bestaande uit een deel van een huisplattegrond, een aantal losse paalsporen en een grote kuil. De vindplaats kan niet nader worden gedateerd dan uit de IJzertijd of Romeinse Tijd. De resultaten van het IVO-P sluiten direct aan bij de resultaten van eerder gedane archeologische onderzoeken in de (nabije) omgeving en voegen informatie toe aan de bewoningsgeschiedenis van de Noordbargeres. De opdrachtgever, de gemeente Emmen, wordt aanbevolen de vindplaats te behouden.

Literatuur

- Berendsen, H.J.A., 2004. *De vorming van het land*. Assen (Fysische geografie van Nederland). 4e, geheel herziene druk.
- Brandt, R.W. et al. (red.), 1992. *ARCHIS. Archeologisch Basis Register, versie 1.0*. Amersfoort.
- Hebinck, K.A., 2012. *Een bureau-onderzoek en verkennend inventariserend veldonderzoek door middel van boringen voor de uitbreiding van het zorgcentrum Holdert te Emmen (D)*. Geldermalsen (ARC-Rapporten 2012-139).
- Mulder, E.F.J. de, M. C. Geluk, I.L. Ritsema, W. E. Westerhoff & T. E. Wong, 2003. *De ondergrond van Nederland*. Groningen/Houten.
- Ufkes, A. & J. Schoneveld, 1998. *Een booronderzoek op de Noordbargeres bij Emmen, Drenthe*. Groningen (ARC-Publicaties 23).
- Wit, M.J.M. de, 1999. *Archeologisch onderzoek op de Noordbargeres te Emmen, gemeente Emmen*. Groningen (ARC-Publicaties 26).
- Wit, M.J.M. de, 2002. *Opgravingen op de Noordbarger Es te Emmen in 2000. Een overzicht van drie archeologische onderzoeken*. Groningen (ARC-Publicaties 61).
- Wit, M.J.M. de, 2009. *Een archeologisch inventariserend veldonderzoek (IVO) door middel van proefsleuven op de Noordbarger es, in het kader van bestemmingsplan Centrumplan West te Emmen, gemeente Emmen (Dr.)*. Groningen (ARC-Publicaties 203).

Bijlage 1. Een overzicht van geologische (chronostratigrafische) en archeologische periodes. Door: A.J. Wullink. Gebaseerd op: Brandt et al. 1992; De Mulder et al. 2003; Berendsen 2004.

Bijlage 2 Waarderingscriteria conform KNA 3.2

<i>Beleving</i>		opmerkingen
schoonheid	–	zichtbaarheid vanaf het maaiveld als landschapselement; vorm en structuur; relatie met omgeving
herinneringswaarde	–	verbondenheid met feitelijk historische gebeurtenis; associatie met toegeschreven kwaliteit of betekenis
<i>Fysieke kwaliteit</i>		opmerkingen
gaafheid	1/2/3	aanwezigheid sporen; gaafheid sporen; ruimtelijke gaafheid; stratigrafie intact; mobilia in situ; ruimtelijke relatie tussen mobilia onderling; ruimtelijke relatie tussen mobilia en sporen; aanwezigheid antropogeen biochemisch residu; stabiliteit van de natuurlijke omgeving
conservering	1/2/3	conservering artefacten (metaal/overig) conservering organisch materiaal
<i>Inhoudelijke kwaliteit</i>		opmerkingen
zeldzaamheid	1/2/3	het aantal vergelijkbare vindplaatsen van goede kwaliteit uit dezelfde periode binnen dezelfde archeoregio waarvan de aanwezigheid is vastgesteld; idem, op basis van een recente en specifieke verwachtingskaart
informatiewaarde	1/2/3	opgraving/onderzoek van vergelijkbare vindplaatsen binnen dezelfde archeoregio (minder/meer dan 5 jaar geleden; volledig/partieel); recent en systematisch onderzoek in de betreffende archeoregio; recent en systematisch onderzoek van de betreffende archeologische periode; passen binnen vastgesteld onderzoeksprogramma van universitair instituut of Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
ensemblewaarde	1/2/3	synchrone context (voorkomen van vindplaatsen uit dezelfde periode binnen de micro-regio); diachrone context (voorkomen van vindplaatsen uit opeenvolgende perioden binnen de micro-regio); landschappelijke context (fysisch- en historisch-geografische gaafheid van het contemporaine landschap); aanwezigheid van contemporaine organische sedimenten in de directe omgeving
representativiteit	–	kenmerkendheid voor een bepaald gebied en/of periode; het aantal vergelijkbare vindplaatsen van goede fysieke kwaliteit uit dezelfde periode binnen dezelfde archeoregio waarvan de aanwezigheid is vastgesteld en waarvan behoud is gegarandeerd; idem, op basis van een recente en specifieke verwachtingskaart